

2.2 ESEMÉNYNAPTÁR AZ 1970. ÉVI TISZAVÖLGYI ÁRVÍZVÉDELEM LEFOLYÁSÁRÓL

- V. 13 *A felső Tiszán és mellékfolyóin áradás indul meg. 12 órakor a Krasznán és a felső Tiszán I. fokú árvédelmi készütséget rendelnek el.*
- V. 14 *A felső Tiszán és mellékfolyóin rohamos az áradás; maximumot elérő vagy meghaladó vízállások; a Túr töltésén átömlés és a román határnál gátszakadás. III. fokú árvédelmi készütség. 16 órakor életbe lép az Árvédelmi Kormánybiztosság hatásköre.*
- V. 15 *A Túron, Batárpatakon töltésmeghágás elleni védelem, a Krasznán III. fokú készütség. Romániában a Szamos jobb parti töltésén több helyen, a magyar területen Nábrádnál a Szamos jobb partján, Tunyogmatolcs felett a bal parton töltésszakadás. A védekezés folyik, a Tisza Vásárosnaménynél 912 cm-en tetőzik.*
- V. 16 *A Tisza, Szamos és Bodrog vízgyűjtőjén újabb csapadék. A Tiszán a Tokaj feletti szakaszon III. fokú készütség. 11 500 fő védekezik nagy anyagi apparátussal. Az elöntött területekről az Olcsvaapáti zsilip megnyitásával és a nagyecsedei szivattyútelep üzembe helyezésével a víz visszavezetése megkezdődik.*
- V. 17 *A Tisza Záhonytól 728 cm-rel tetőzik. A Központi Vízügyi Felügyelet vízminőség-ellenőrzés és vizsgálatok céljából felvonul. A védekezésben és mentésben 14 500 fő vesz részt.*
- V. 18 *A Tisza Dombrádnál 818 cm-en, és a Maroson indult áradás Aradnál 689 cm-en tetőzik. A Lónyai-főcsatornán és a Maroson III. fokú készütség. A kiöntött vizeket Olcsvaapátinál három helyen töltés-átvágással és a tunyogmatolcsi, nagyari, olcsvaapáti zsilipek megnyitásával eresztik le.*
- V. 19 *A Szamos jobb és bal parti töltésszakadásainak elzárása. Lokalizáló vonalak építése. A Maroson folytatott védekezés érdekében magyar és román vízügyi szervek kapcsolatának felvétele. A védekezésben 19 600 fő vesz részt. Ülést tartott az Országos Vízgazdálkodási Bizottság.*
- V. 20 *A Tisza Dombrád felett apad, alatta árad. Tiszabercelnél 420 cm-rel, a Maros Makónál 826 cm-rel tetőzik. A Bodrogon és a Tiszán Tiszafüredig III. fokú készütség. A védekezés súlypontja a délebbi részekre helyeződik át. A Maroson román területen, Nagyléta felett, a víz meghágja a jobb parti töltést; a határ mentén a jobb parti töltéshez csatlakozva lokalizáló töltés épül.*

¹ Az Eseménynaptár Sipos Béla, az ÁBK SZ vezetője által készített összeállítás rövid kivonata.

- V. 21 A Tisza Tokajnál 858, a Bodrog Felsőberekkinél 608, Sárospataknál 630 cm-rel tetőzik. A Szamos-balparti töltést Olcsvánál megnyitják. A Túr bal parti töltésén keletkezett szakadás elzárását a román féllel közösen megkezdik. E napig 29 ezer ha területről vezették le a vizet. A védekezésben 30 000 fő vett részt.
- V. 22 A Tiszán a Túr-torkolat felett az árvédelmi készültséget megszüntették; Tiszafüred, Tiszaroff és Csongrád-déli országhatár között pedig III. fokú készültséget rendeltek el. Makó alatt 4 km-re a Maros jobb partján rendkívül veszélyes buzgárcsoport alakul ki. Makó és Maroslelle kiürítése. A Szamosköz víztelenítésének meggyorsítására hordozható szivattyúk szállítása a felső Tiszára.
- V. 23 A Maros forrásvidékén erős csapadék. A Tiszán Záhonytól az országhatárig III. fokú készültség. A Tisza Polyárnál 718, Tiszakeszinél 689 cm-rel tetőzik. A Szamos-balparti töltésszakadást Tunyogmatolcsnál pátria lemezekkel elzárják. A Szamos—Túr közötti lokalizációs vonal terveit elkészítik.
- V. 24 A felső Tiszán kisebb árhullám indul el. A Hármas-Körösön Gyomától a torkolatig III. fokú készültség. A Szamosközben részben engedélyezik a visszatelepítést.
- V. 25 A Tisza Tiszadorogmánál 785 cm-en tetőzik. Makó védelmére megkezdik a lokalizációs vonal építését.
- V. 26 A Túr torkolati szakaszán a III. fokú készültség megszűnik. A védekezők létszáma 38 750 fő.
- V. 27 A Hortobágy—Berettyó csatorna torkolati szakaszán III. fokú készültség. A védekezés az idő előrehaladásával növekszik. A Szamosközben a vízzel borított terület 10,6 ezer ha-ra süllyed. Az elöntött méregraktárak felülvizsgálata. További visszatelepítések.
- V. 28 A Hármas-Körös és a Maros árad. A Hármas-Körösön Gyoma felett III. fokú készültség. A Tisza Tiszaroffnál 937 cm-rel tetőzik, Tokaj felett a védelmi készültséget csökkentik.
- V. 29 A védekezés súlypontja a Tisza alsó szakaszára helyeződik. A felső Tiszán és mellékfolyóin az árvíz utáni felszámolás: visszatelepítés, vízlevezetés, töltések helyreállítása folyamatban.
- V. 30 A Tisza Szolnoknál 909 cm-rel tetőzik. A Maros árad.
- V. 31 A Tisza Tiszazúgnál 842 cm-rel, a Maros Makónál 544 cm-rel tetőzik. A Szamosközben a vízzel borított terület ekkor már 4,9 ezer ha-ra csökken.
- VI. 1 A Körösök völgyében 12—18, a Maros völgyében 9—39 mm csapadék. Csongrádnál 935, Mindszentnél 982, Szegednél 960 cm-rel tetőzik a Tisza.
- VI. 2 A Tiszán Tokaj—Sajótorkolat között az árvízvédelmi készültséget csökkentik, a víz Csongrád—Szeged között mintegy 70 km-es szakaszon egyidejűleg tetőzik. A védekezés elsősorban a Csongrád alatti jobb és bal parton folyik.
- VI. 3. A Tisza — az előző napi kulmináció után — végig apad, és a mellékfolyók közül is csak a Krasznán van kisebb áradás. A védekezési munka mellett Tiszacsege—Tiszafüred között, a Sebes-Körös felső szakasza mentén és a Berettyó mellett a lokalizációs töltés-építés folyik. A védekezési munkában 39 500 fő dolgozik. A Maros mentén folyik a visszatelepülés.

- VI. 4 A folyók vízgyűjtőjén közepes csapadék. A Tiszán a Sajótorkolat és Tisza-füred között a készültséget II. fokra mérsékelik. Makó és Maroslelle visszatelepül.
- VI. 5 A folyók vízgyűjtőjén közepes csapadék, a folyók apadnak, a készültséget csökkentik. A lokalizáló gátak építése folyik, a Maros mentén további visszatelepülés. A védekezési munkán 39 000 fő dolgozik.
- VI. 6 A Körösök völgyében csapadék. A Fehér- és Fekete-Körös romániai és magyarországi szakaszán a vízszin emelkedik. A Szamosközben teljes, másutt részleges visszatelepülést engedélyeztek.
- VI. 7 A Szamos—Kraszna vízgyűjtőjén nagyobb, a Marosén és Körösökén kisebb csapadék. Magyar gépesített részleg romániai szakadásokon dolgozik.
- VI. 8 A Szamos forrásvidékén kevés, a Maros vízgyűjtőjén közepes csapadék. Az árvédekezés súlypontja az Alsó-Tisza-vidéken és részben a Közép-Tisza-vidéken van. A védekezésben 35 000 fő vett részt.
- VI. 9 *A Hortobágy—Berettyó csatornán III. fokú árvízvédelem.* A Szamoson és a Tiszán levonuló újabb árhullám nem veszélyeztet. A Szamos által elöntött területekről a víz levezetése befejeződött.
- VI. 10 A Tisza felső, a Sajó, Hernád, Bodrog, Latorca, Szamos és Maros vízgyűjtőjén közepes csapadék, a Berettyó, a Körösök, a Hortobágy—Berettyó főcsatorna, a Kraszna és a Maros enyhén árad.
- VI. 11 Zivataros időjárás, a felső Tisza és a Tisza összes bal oldali mellékfolyói vízgyűjtő területén 30 mm-t meghaladó csapadék hullik. *A Tisza összes mellékfolyója árad, különösen erősen a Szamos, Kraszna, Sebes- és Fekete-Körös. III. fokú árvédelmi készültség,* a Krasznán és Fekete-Körösön II. fokú. Lokalizáló gátak építése a Kraszna—Szamos között, a Szeged környéki gátak építését befejezik.
- VI. 12 *A Tisza egész vízgyűjtőjén nagy csapadék. A Sebes- és Keltős-Körösön is, valamint a Berettyón III. fokú készültség.* Különösen veszélyes a helyzet a Krasznán és a Szamos-töltés átvágásainál. A védekezési munka, a lokalizációs gátak építése minden vonalon folyik, a Krasznán — Királydaróc térségében — a víz a gátat meghágja.
- VI. 13 *A Fekete-Körös jobb parti gátja román területen átszakad,* a vizet a Felfogó csatorna töltései tartják vissza. A Sebes-Körös jobb partján Újírásnál gátszakadás veszélye. *A Fekete- és Fehér-Körösön III. fokú készültség.*
- VI. 14 *A Túr felső szakaszán III. fokú készültség. A Fehér-Körös jobb partján, román területen, Kisjenőnél gátszakadás,* melynek vizét magyar területen is várni lehet. *A Körösök teljes szakaszán a vízállás az eddigi maximumot meghaladja.* 10 települést kiürítenek. A védekezők létszáma 43 000 fő.
- VI. 15 *A Tisza Záhony—Vásárosnamény szakaszán III. fokú készültség.* A Szamoson és Krasznán gyors apadás és apad a Berettyó, a Sebes-, Fekete- és Fehér-Körös. Veszélyes töltéscsúszások a Fekete- és Fehér-Körös töltésein, *a Berettyó véstározóját megnyitják,* ennek következtében a víz hirtelen apad.

- VI. 16 *A Tisza Csongrádnál 905 cm-rel tetőzik. A Fekete-Körös balparti töltésén több száz méter hosszúságban repedések, csúszások.*
- VI. 17 *A Felső-Tiszán Záhonyig és a Szamoson megszűnik a készültség. A Fehér-Körösön vízdoldali töltéscsúszások. A román területi szakadáson kiömlő víz eléri a magyar határt. A Berettyó vésztározóból a víz visszaáramlása megindul.*
- VI. 18 *A védekezés súlypontját a Tisza alsó szakaszára helyezik.*
- VI. 19 *A Tisza bal partján országhatártól Nagyhalászig megszűnik az árvédelmi készültség. A román területre kiömlő vizet a lokalizációs gátig engedik. A román szervek megkezdik a Fekete-Körös jobb parti töltésszakadásának elzárását.*
- VI. 20 *Befejezik a vízminőségi ügyeletet.*
- VI. 21 *A Fekete- és Fehér-Körös között romániai területről átfolyó víz meghágtá az ún. Píkó gátat és magyar területre áramlik.*
- VI. 22 *Befejeződik a csongrádi, makói, hódmezővásárhelyi körtöltés és a zalotai lokalizáció építése. A gátakon 27 300 fő dolgozik.*
- VI. 23 *Magyar területen a Fehér-Körös jobb parti töltését átvágják és megkezdik a romániai gátszakadásnál kiömlött víz visszavezetését.*
- VI. 24 *A Tisza felső szakaszán a bal parton Rakamazig az árvédelmi készültséget megszüntetik. Megkezdik a Hortobágy—Berettyó csatorna elzárásának elbontását és a Berettyó menti vésztározóból a vízlevezetést a Kutascatornán keresztül.*
- VI. 25 *A Tisza és mellékfolyói végig apadnak. Megszüntetik az árvédelmi készültséget a Tiszán, Tiszatarjánig, a Fehér- és Fekete-Körösökön, valamint a Berettyón; befejeződik az olcsvai Tisza-töltés átvágásának helyreállítása, kinyitják a Hortobágy—Berettyó főcsatorna árvízkapuját.*
- VI. 26 *Nagy csapadék az ország délkeleti részén, mely súlyos helyzetet teremt a Fekete- és Fehér-Körös közötti belvízrendszerben.*
- VI. 27 *Megszüntetik az árvédelmi készültséget a Tisza mindkét partján tovább a Sajó-torkolatig, illetve Tiszafüredig; befejezik a Szamos két nábrádi töltésszakadásának és olcsvaapáti töltésátvágásának helyreállítását.*
- VI. 28 *III. fokú készültség már csak Csongrád és a déli országhatár között van; a védekezők létszáma 20 000 alá csökken.*
- VI. 29 *Megszüntetik az árvédelmi készültséget a Tiszán tovább a Sajó-torkolat és Tiszafüred között, valamint a Kettős-Körösön.*
- VI. 30 *Beszüneti munkáját az Árvízvédelmi Kormánybiztosság. A védekezésen már csak 17 000 ember dolgozik. A III. fokú készültség július 4-én teljesen megszűnik.*